

AN-HÀ-BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯƠNG-Boulevard Delanoue-Santho

TRẦN-ĐẤT-NGHĨA

TỔNG-LÝ

Giá bán nhứt trình

AN-HÀ

Trọn năm.....\$400

Sáu tháng.....\$ 00

Giá bán riêng nhứt

trình L'APPEL

Trọn năm.....\$400

Sáu tháng.....\$ 00

Giá bán chung hai bên

Trọn năm.....10\$00

Sáu tháng.....\$ 00

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BỐT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt trình hay là gởi
bài đăng báo xin đề thơ
cho M. TRẦN-ĐẤT-NGHĨA

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gởi số tiền
luôn, bốn-quán lấy làm
thâm cảm.

CHỨC VỤ CỦA CÁC VỊ GIÁO-SƯ

Sự giáo-dục là cốt-yếu của vận-mạng
con người. Người nào hưởng được
nhiều giáo-dục thì thành người thông-
thái có đạo-dức, kẻ nào ít nhuần-gội
sự giáo-dục là kẻ hôn-mọi tuổ-lở. Thứ
xem: cái chức-mu-sinh trong trường
cạnh-tranh ở khắp toàn-cầu ngày nay
người nào hơn, dân nào thắng là sở dĩ
do nơi bề giáo-dục. Như ta có phải
giáo-dục là một việc rất quan-trọng
cho nhân loại làm ra! Dẫu rằng: vật
dối sao dối, tang thương biến cải, con
đường sinh-huật muốn vay trở thế nào
càng mặt; chứ không sao mà thoát ly
cho khỏi vòng giáo-dục? Vì có giáo-dục
mới có lòng tương-thân, tương-ái, có
đoàn-thể, hiệp-quần ở trong xã-hội.

Giáo-dục quang-hệ như vậy, đây xin
tìm cái nguồn-cội giáo-dục phát-nguyên
từ đâu? Con người khi mới nhập thế-
cuộc thì phải tự buộc mình vào vòng
khôn-phép giáo-dục. Do vậy mà
hưởng được đó là tiếp xúc cùng mọi
người là do ở nơi cha mẹ mà ra. Đến
khi trưởng-thành rồi, phải cần có giáo-
dục cho được đủ tư-cách, khôn-khéo mà
đối phó cùng sự-vật, mưu sinh trên cái
thế-lở hiểm-trở này, thì chính ông giáo-
sư là kẻ dẫn đường ngay, chỉ nẻo thẳng
cho mình vậy.

Thiết tưởng: con người lúc còn đầu
tuổi trẻ, thọ sự giáo-dục của cha
mẹ ở chốn gia-đình tương phải ít hơn
là hưởng thọ giáo-dục của ông thầy
đầy ở nơi học-đường; vì ở gia-đình cha
mẹ ít khi rành-rang được mà dạy dỗ
con cho trưởng, chỉ nhớ ơn thầy ở học-
đường bằng ngày chỉ báo cho mình.
Như thế thì chức-vụ của các vị giáo-sư
ở chốn học đường là một chức-vụ tối
đại trọng đó. Chẳng những là trọng
hệ đối với vận-mạng của các học-sinh,
đối với gia-đình của học-sinh; mà lại
còn trọng-hệ đối với xã-hội như-quần
là khác. Vì sao? Vì những bậc thiếu-
niên kia, nay đang thọ giáo cùng ông
thầy dạy-dỗ, mai hậu được đủ tư-cách
phòng khi phải ra gồng-gánh công việc
chung của xã-hội. Như được bậc thiếu-
tài-bộ đó, văn-chương thông, thì xã-hội
mới là hữu-hem, ngược bằng thiếu-niên
văn bất túc, lý bất thông thì vị tất làm
cho được hoàn-toàn cái nghĩa-vụ của
xã-hội này phó cho mình! Một nhà văn-
hào trứ danh ở cõi Tây-An có nói rằng:
"celui qui est le maître de l'éducation
est le maître de l'avenir des sociétés"
Nghĩa là: Người nào cầm quyền giáo-
dục, ấy là người đem đường chỉ nẻo cho

bậu vậ xã-hội nước nhà. Quả vậy!
Các thiếu-niên ở trường ngày nay, đều
hay dẫu dở, sau này cũng đều con dân
trong nước, nếu dân hay thì nước được
thạnh, còn dân dở thì nước phải suy,
như thế có phải là hậu vậ của nước
nhà ở trong tay của các vị giáo-sư đó
chẳng? Bởi vậy: cái chức-vụ làm giáo-
sư coi đây bao nhiêu học-sinh, thì mình
phải đem đường cho hoàn-toàn phận-
sự; lấy tận tâm tận lực dạy bảo trẻ em
được ngay sau chúng nó sẽ trở nên
người có nhơn cách, có hiểu thuận với
mẹ cha, trung thành cùng nước-nhà,
biết xử thế lập thân mà đối phó cùng
mọi người. Tuy nhiên các giáo-sư đã
cộng nhận cái chức-vụ của mình là to-
tát nặng-nề, thì cũng nên trở đủ tài
lực ra mà dạy bảo các học-sinh ngay
sau cho nên tại hữu dụng, ích quốc, lợi
dân. Đó là các ngài trước ra công giúp
nước dạy bảo trẻ em, sau nữa khi phụ
lòng tin cậy của cha mẹ học trò đã phó
thác con trẻ của người cho mình giáo-
hướng. Công lao khó nhọc đó, chắc sẽ
ghi nhớ đời đời không bao giờ quên
được!

Vậy các vị giáo-sư đã có chức vụ vừa
khai-trí, vừa tấn-dức cho học-sinh, thì
cũng nên dụng phương-pháp nào được
tiện-lợi và có công-hiệu cho chóng m-
ang đường trí-dục và đức-dục của học-
sinh, chứ ngành lại cái nền luân-lý, lễ-
nghĩa xưa của nước nhà mà cáo đứng
tiền biến ta đi-truyền đến nay thật rất
quí báu, rất rực-rỡ; song buổi này đã
lầm say-dối, nếu các ngài không mau
tay mà bồi đắp lại, e chi cho khỏi chông
bao lâu đây phải dần dần tiêu-diệt chứ
chẳng không.!

Các ngài là người sống có cái chức-
vụ giáo-huấn trong tay, thế thì các ngài
cũng nên chú ý tận tâm mà làm cho
học-sinh ta được tăng-tiến bộ trí-dục và
đức-dục cùng người thì cái ơn sâu của
các ngài đáng để làm kỷ-niệm.

Phạm-kỳ-Xuong

Quan Phó-Bô mới

Ông Wolf là Phó Tham-biện mới đặc
lệnh làm quan Phó-Bô tỉnh Cánh-thơ
cho ông Bracey đi làm quan Đẩu,
phòng-văn nơi Thống-Đốc-phủ Nam-kỳ.
Bản-báo chúng tôi kính lời chào
mừng quan Phó-Bô Wolf và bầy quyền
ngài và chúc cho ngài ở tỉnh này cho
được lâu dài, bốn nhơn đức cho chúng
dân nhuần-gội.

An-Hà-Báo

Biết nói tiếng văn-minh mà không biết ở theo văn-minh

Cái tiếng văn-minh hiện nay người
mình thường dùng nơi chốn lữ, một
đứa bé, một người học nghề tùy theo,
một á lưu-lạc hề nói chuyện chỉ dẫu
phải dẫu quấy thì cũng đem tiếng văn-
minh ra mà dùng. Song làm người
thường dùng tiếng văn-minh mà bốn
phận cũng làm theo như tiếng văn-
minh đã nói đó, lại còn chưa hiểu đến
lắm. Một bộ tiểu-thuyết đáng xem. Gái như
nao Mạnh-lệ-Quân gồm đủ trung, hiếu,
tiết, nghĩa; dòn bà mà thi độ Trạng-
nguyên, làm đến bậc Thừa-tướng, ngồi
trên hàng-trăm quan, tài năng đáng phục,
trên vì nước, dưới vì nhà, gái mà như
thế xưa nay cũng ít có vậy.

Một bộ tiểu-thuyết có giá trị, nay ông
Tú Nguyễn-tiên-Sanh chẳng nề một
nhọc, dịnh trọn ra văn quốc ngữ, phân
lam hai quyển (tiền biên và hậu biên) có
về bình khéo tới; thêm lời lẽ phân minh,
văn từ tao nhã, giá bán chẳng bao,
\$90 một quyển, đây trót 232 trang,
trường cho đồng-bang ta như là phe
phụ-nữ nên mua để khi nhàn hạ xem
chơi, đã được tiêu-khiển ngày giờ, lại
được bổ ích cho phận đàn-bà cư xir
cùng chồng và việc tế gia nội trợ.

Sau đây Bản-báo kính lời khen ngợi
lòng nhiệt thành của ông Tú Nguyễn-đại-
Nhơn đối cùng quốc dân mình, là ông
tăm kiếm mà dịch ra những tiểu-thuyết
cái có ích như: "Song-phụng kỳ-duyên"
"Thủy-tinh hiền-ai" nay thêm bộ
"Tái-sanh-duyên" đây nữa, thật là công-
lao của ông chẳng phải là chẳng đáng cho
quốc dân ta nên đọc đời đời vậy.

An-Hà-Báo

Tiểu-thuyết nên đọc Tái-sanh-duyên "Mạnh-lệ-Quân"

Mới tiếp được quyền tiến-biên "Tiểu-
thuyết Tái-sanh-duyên" của ông Tú
Nguyễn-tiên-Sanh ở Bắc-kỳ gởi tặng, cho
hay sự tích của nàng Mạnh-lệ-Quân
trong quyển tiểu-thuyết này làm
người rõ biết; vì chẳng những các nhà
ca-xướng từng đem diễn nơi sân-khấu
bi-trạng; lại trong khuôn mấy năm
trước đây ông Nguyễn-chánh-Sắt cựu
chủ-bút Nông-cổ Múc-dam ở Sài-gòn đã
dịch ra văn quốc ngữ. Thật là
một bộ tiểu-thuyết đáng xem. Gái như
nao Mạnh-lệ-Quân gồm đủ trung, hiếu,
tiết, nghĩa; dòn bà mà thi độ Trạng-
nguyên, làm đến bậc Thừa-tướng, ngồi
trên hàng-trăm quan, tài năng đáng phục,
trên vì nước, dưới vì nhà, gái mà như
thế xưa nay cũng ít có vậy.

Một bộ tiểu-thuyết có giá trị, nay ông
Tú Nguyễn-tiên-Sanh chẳng nề một
nhọc, dịnh trọn ra văn quốc ngữ, phân
lam hai quyển (tiền biên và hậu biên) có
về bình khéo tới; thêm lời lẽ phân minh,
văn từ tao nhã, giá bán chẳng bao,
\$90 một quyển, đây trót 232 trang,
trường cho đồng-bang ta như là phe
phụ-nữ nên mua để khi nhàn hạ xem
chơi, đã được tiêu-khiển ngày giờ, lại
được bổ ích cho phận đàn-bà cư xir
cùng chồng và việc tế gia nội trợ.

Sau đây Bản-báo kính lời khen ngợi
lòng nhiệt thành của ông Tú Nguyễn-đại-
Nhơn đối cùng quốc dân mình, là ông
tăm kiếm mà dịch ra những tiểu-thuyết
cái có ích như: "Song-phụng kỳ-duyên"
"Thủy-tinh hiền-ai" nay thêm bộ
"Tái-sanh-duyên" đây nữa, thật là công-
lao của ông chẳng phải là chẳng đáng cho
quốc dân ta nên đọc đời đời vậy.

Võ-ngọc-An (Cánh-thơ)

Cái bệnh ngũ chết

Tại thành Glasgow Anh-quốc (Ang-
leterre) độ rầy có nhiều người bị bệnh
ngũ trong vài tuần lễ rồi chết. Bệnh này
lúc sơ phát chẳng có thấy chi là nặng,
nên người bệnh cũng không ngờ là
mắc lấy bệnh đó mà lo thuốc men.

Trong một tờ cáo trình của sở Vệ-sinh
tôn hội Vạn-quốc có nói: trong mấy nước
kia cũng có bệnh ấy, nhưng số người
bị bệnh thì ít, nên không thể gọi là bệnh
dịch (épidémie) nhứt nhiều người một
lần được.

Đám táng nghĩa-sĩ Trần-văn-Huỳnh

tại Cánh-thơ

Trần-văn-Huỳnh là lính tòng chi. h từ
trận ngày 6 Septembre 1918 lúc Âu-châu
đại chiến. Hai cốt của va chôn tại Đẩu-
thánh Sorques (Vanduse) lấy lên, bốn
ngày 12 Février 1923, tàu Affon chở về
đến Sài-gon ngày 17 Mai tạm để nơi nhà
thương Đổng-Át một ngày rồi đem
xuống tàu "Phước-kien" đi về có
thở là xứ Cánh-thơ mà táng an phần

Vì chữ « Nghĩa-sĩ » quốc vong xu »
nên nhà nước có bày cuộc tống chung
Trần-văn-Huỳnh rất trọng hậu.
Ngày 21 Mai lúc 12 giờ khuya, tàu
"Phước-kien" đến Cánh-thơ cập cầu, thì
trên bờ đã dọn sẵn một cái nhà giăng
có quan Tuổ-Đình và lính mã-tà đem
tội-nhơn mặt tang phục xuống tàu đi
lịch lên bờ, giữa có đủ nữ thân tộc họ
hàng của nghĩa-sĩ Trần-văn-Huỳnh, rồi
đem vô tạm để nơi nhà gác đợi rặng ngày
mai sẽ khởi cuộc tống chung.

Ngày 22 Mai lúc 8 giờ sớm mai, có
Quan chủ-tịch, Quan Phó-bô, Quan Đẩu-
Phủ, Quan Chủ-quận Châu-thành, Quan Thừa-biện
Lượng, các vị Sơn-đám, quan Huyện
hàm Trần-như-Cang, Hương chức làng
Tân-an và thân tộc họ hàng của Trần-văn-
Huỳnh từ lỵ đạo đông đủ, có 2 cái bàn
phân-bí của lá (cây hàn-đưa), có bốn vị
thoan-sư, một toán lính mã-tà, các tội-
nhơn mặt tang phục khiên quan thì trên
có bao phủ là cờ tam sắc và tràng hoa
sắp hàng ra đi; lính-sang và bàn-đưa
đi trước có thoan-sư tụng niệm câu
sieu độ cho vong linh, kẻ đó thì quan
tài và nhạc Fanfare thổi nhiều bản rất
phủ phất theo đưa đón. Khi đi ngang
"Nghĩa-sĩ trận-vong-tân" Monument aux
Mortiers đã qua-tải đi in lại độ giấy lác
lẽ. Xong cuộc đi quan vào Nghĩa-
địa gần chôn ông cách châu-thành Cánh-
thơ 2 ngàn thước mà an táng.

Nguyễn Trần-văn-Huỳnh đây là con
của M. Trần-Hoà-Quốc kêu là Hương-lê
Cui quán ở Tân An (Cánh-thơ) trước có vợ
mà không con, lúc Âu-châu chiến khởi,
Huỳnh tuổi vừa được 30, vẫn là lính
tập lưu-bộ, đang lách đời xuất trận
tặng chinh-lịch một lòng bám bờ đem
thần đều sự nước, chẳng may mà mạng
học sa-tràng, danh nghĩa-sĩ ngàn năm
oàa bìa tại. Nay bài cốt được đem về
chôn nơi cố-thổ, lại nhà nước có bày
cuộc tống chung rất trọng hậu; chết như
vậy, thật là đáng chết, chết mà được
tiếng đem thân ra giúp nước, chết mà
danh chói rặng đời đời, chết mà
lâm được đẹp nhất nỏ máy cho cha mẹ,
dường ấy tưởng khi ở chốn cứu-tuyên
vong hồn của Trần-văn-Huỳnh cũng
được an-vui khoái lạc chứ chẳng
không?!! Thật là:

Đúng khi tống sa trường vạn cổ thình
[danh bất hủ,
Hương hồn qui cố thổ thiên thu trở
[đầu du bình.

Trong tháng November rồi đây, ở Thụy-
điển có thấy nhứt người bị bệnh đó, sau
lần lần qua đến Anh-quốc (Angleterre)
Bel-quốc (Belgique) Thụy-sĩ (Suisse) và
Hy-Lạp (Grèce).

Đời văn-minh thì chứng bệnh cũng
văn-minh kỷ thay!!!

chỗ Nguyễn-văn-Tồn, nhà khá-khá chưa phải thật giàu. Đêm 16 Mai 1923 lúc 11 giờ khuya có đảng ăn-cướp 11 đứa, trong số có 1 tên lớn còn 10 tên nghe nói chỉ chừng 18 tuổi trở lại 16 tuổi, đến viếng nhà Hương-chữ Tôn, đóng cửa làm oai, tài-gia hoảng-hốt, lòng-túng trong nhà bị bọn lâu-la bần 1 phát súng già trúng nhắm chĩa-vai vít thương không lấy chỉ làm nặng. — Tài-gia bị thương nặng xướng. — Ăn-cướp tòng vào nhà ăn hương: bữa to, phá ruộng lấy hết 12 đôi vàng. — Rồi bươm! Khi ra đi lại đổi vừa lừa, may đêm ấy trời mưa lớn ướt

lửa không cháy mạnh lắm, nên chưa được không may hư hại. Nghe ra đáng ăn cướp này có 2 cây súng già và 1 cây súng mới, vì lúc đầu làng lại tiếp (tiếp lúc ăn cướp đi mất rồi) có lượng động một cái cartouche số 24.

Lúc này ăn cướp đều rất nhiều mà nghe ra mỗi đám đều có súng — Ước xin quan trên truyền dạy người dân súng công của làng phải lo đi tuần biển trong làng, chỗ có nhiều người dân súng rồi đem áp như của mình để ăn cướp đánh gần một bên của họ tiếp cứu. Nếu họ sợ súng như vậy, dân nhà nước rộng lòng phát súng mỗi lần một chục cây cũng chẳng ích gì. Vì sợ dân súng không sống lòng tiếp cứu. Xin quan trên định phần lớn người dân súng công cách nào cho họ rõ mà lo phần sợ kéo dài súng mà lần chiếm đoạt, của công coi như của tư, thì thì là đứng phát súng, thì hay hơn.

NGUYỄN-VĂN-DÂN

ĂN CƯỚP NỬA TÀI GIA THƯỜNG TRẦN AN CƯỚP BÊN-TÀU

Tên Nguyễn-văn-Huân nhà ở tại kinh Mười-Thời làng Tân-quôi (Cántho) mới bị ăn cướp đến việc có trên 16 tên mà không thể vào nhà nổi, nên ở ngoài bán mưng ít tiếng súng già và lãnh một hai vết thương tới bầm.

Số là đêm 11 rạng sáng 12 Mai 1923 — Vợ chồng Nguyễn-văn-Huân và 2 đứa con trai đương yên giấc, trong một căn nhà là rất chắc chắn. Lúc 9 giờ trời khuya nghe tiếng ồn ào vọng trước cửa ngõ trong nhà đến thềm đây, bỗng nghe tiếng động của đèn đuốc sáng trưng phía trước cửa thì đã biết bọn cướp đến cướp rồi. Tên Nguyễn-văn-Huân, vợ và 2 đứa con phần nhào ra 4 phía ở trong nhà mà nhìn vào đường hắt hươg ánh — Ngoài tiếng động cửa, tiếng súng lần lần vọng lại của kẻ cướp nghe rất kinh động, song 4 người ở trong chẳng có chút chi nao núng cứ phân-sự giữ gìn. (Nhà này hồi tháng chín năm ngoái cũng có bị lũ cướp xông vào, rồi cũng về không, rồi trong nhà đã phòng từ đó cuộc mà chịu được) — Tên Nguyễn-văn-Miễn là con trai lớn của tên Huân chịu phía trước, đã ngấm sẵn cây giáo đâm vào tay trái một cái, ngoài có tên ăn cướp vào nhà nhẩy vào vừa đưa tay bừa cửa, trong tên Miễn thích ra một cái rìu — a bừa nhảm nhảm vài phút thì nhào ra, rồi tên này chạy lại phía đầu nhà, rồi ở ngoài cao thấy 1 tên cướp đang — a một cây đèn rồi, ở trong thấy ánh sáng của đèn không quá 1 thước tay. Miễn bèn rút cây giáo ra, nhắm ngay bọn cướp mà đâm, một tên trúng tay, tên cướp cầm đầu có một người cầm súng, tên này tên Trương rất nặng, còn một tên đầu làng tiếp cứu, tiếng mõ báo một vang-vậy, tên bọn cướp năm tên chạy trốn mà ăn hàng vì sợ nhà không động cớ ở ngoài sân nhẩy cật tay chạy, chúng bị bắt. Nên tức mình bỏ thoi, cầm

ngôi súng già nghe nổ cái bùm, rồi thì chính tướng hồ lớn. Bỗng, đều một lúc tất đến nhảy đồng xuống kinh mà lại qua bờ bên kia rồi đổ ra ruộng mà mất mất...

Xét lại, thì nhà tài-gia hư có cái cửa vắng bị bọn cướp ở ngoài bữa mà thoi, chỗ đó đặt không mất vật chi, lại tài-gia và dân làng đến tiếp cứu cũng không thương tích chi cả.

Một cuộc tài gia thối. Ăn cướp thì bị thương tàn thối, mà tài gia công bị tổn hại. (Thời huê)

Khả khê cho tên Nguyễn-văn-Huân nhà ở giữa đồng, mà trong có 4 người dân cư nổi với 15, 16 tên ăn cướp đương ấy cũng là đáng khê vậy.

Có chi ăn cướp nó đi đánh đám nào cũng phải bị như vậy, thì chất chúng nó thua buồn, bỏ nghề để-tiếp sự xoay qua nghề khác mà chớ?

N. Q. CỎN

dit Từ-Lang (Lai cáo)

DAM CƯỚI CON NIT

Hôm ngày 10 Mai rồi đây Hương-quân làng Tân-bình (Cántho) có giải ra tòa một đám cưới con nit hai đứa nhỏ này trạc chừng 12, 13 tuổi cha mẹ chúng nó định hôn cho chúng nó, có rước Chanh-lục bộ. Chanh-lục bộ thấy 2 đứa con nhỏ, không dám làm hôn thê, hôn gái cho Hương quân giải ra tòa, mà đòi lĩnh.

Ngày 10, từ 9 giờ đến 11 giờ thiên hạ xô ra nơi tòa xem 2 đứa nhỏ ấy, ai thấy cũng bắt tức cười, đến xin-xi nói con nit mới vừa thôi bú đã già lấy vợ lấy chồng. Quái thay! Nghe lại: tòa đoán 2 đứa ấy về, đây chúng nó đúng tuổi sẽ cưới gả.

Hai đứa con vợ chồng nhỏ này bị con nit cho về tay, tức mình khê.

BÀNH LỘN XE HẠCH QUÂN

Ngày 16 Mai lúc năm giờ rưỡi chiều tại đường Cái khố ở làng Thời-bình (Cántho) có một vụ 2 người đánh lộn xe quăng, nghe ra là từ N. và thị Giàu ở một xóm, cũng vì buồn bán mất rế một rác rắt. Vợ là thị Nghi bán bánh cano, còn thị Giàu mua chè mất rế sao đó, nên gây gổ với nhau lúc 11 giờ trưa, rồi bỏ qua đi bán. Đến 5 giờ rưỡi chiều thì Nghi bán hết về, thị Giàu ra chào cửa, nên thị Nghi ức lòng quyết đánh một trận cho thị Giàu biết mặt, hai đang tiếng cao tiếng thấp rồi áp vào đầu, thị Giàu chụp động quần thì Nghi xé tét. (quần mạt) thấy vậy người ta áp vào cang hai đang ra, thị Nghi chụp quần, rồi chạy về nhà. Thị Giàu, mà còn hăm dọa ngày tái chiến.

TRẦN-VĂN-THƯỜNG (Lai cáo)

Sốt rưng.

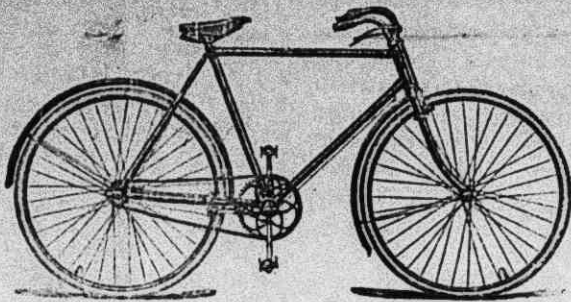
CÓ NGAO, NIẾU, KEO.

Xe thơ ở Cántho về vừa tới bến, có

HÀNG VÉLO SPORT

NUM 50 51 BOULEVARD CHARNER SAIGON

Có bán xe máy đẹp hiệu Wonder là một hiệu tốt nhất trong hoàn cầu, nhẹ, đẹp, chạy mau và chắc chắn. Có bán đồ phụ tùng và vỏ ruột ca-u-su tốt. Muốn mua hàng cũng gửi theo tàu và gửi contre remboursement (trả tiền lúc đến lãnh xe).

Hội thể-thảo ở Vũng-Tàu (Cap-Saint Jacques) là một hội thể thao luyện hữu danh đệ nhất ai cũng từng nghe, lúc Ban-hội khảo-nghiệm Guyon đến viếng, thì có mua 50 cái xe máy đẹp hiệu Wonder, vì hội đã xới rõ và biết chắc hiệu xe này tốt đẹp hơn các hiệu khác, và là các hội viên thấy đều là tay thể thao am-thức nghề đạp xe máy lại dùng hiệu xe này mà đi lên mấy cái dốc cao. Như thế thì đủ rõ hiệu xe này tốt chắc là bậc nào?

Hiệu xe này chẳng hiệu nào sánh tày, bởi sự chạy mau, tốt đẹp và chắc chắn, nên khắp trong xứ Nam-kỳ nhiều người đã có mua dùng.

Bóng ban ta nhiều người biết đi xe máy đẹp cũng nên mua hiệu xe này đã được ông tốt mà lại lâu hư.

Dấu - Từ - Bi

một người hành khách kia xuống xe kêu xe kéo, thì đang kia có hai cái xe kéo thì xe chạy lại giành mới; song hai cái cũng đồng chạy đến một lượt, nên cái nào, cũng giành cho được, hành khách thấy vậy, bèn lên cái xe thứ ba chạy mất, còn hai người kéo xe ngồi theo khen rằng: ở vậy mới công bằng — Ma mà vậy!

AI BIỂU?

Trời đổ mưa xuống, thì trẻ nhỏ hay bắt họ-ráy, hoặc làm xe bay, xe hơi cũng là ca-nổi. Có hai trò nhỏ nhau đi bắt họ-ráy, trò này cầm chỉ coi dưới đất chỗ nào dùng lên đóng móc, còn trò kia thấy trên nhánh có bọ rầy ben bướm thì liệng vợt xuống, rồi trúng nhắm lưng trẻ nhỏ bèn la lên: sao mấy hiệu không coi chừng tao mấy? — Ai biểu mấy người đó không nói với tao. Xong!

Kim-dit-Vàng.

Dịp Tốt

Có người muốn bán 10 cái xe kéo cũ mới — Giá rẻ.

AI muốn mua xin đến nơi báo quán An-là Cántho.

Lời rao

Muốn nhượng một số đất khẩn tại làng Vĩnh-bình (lạchgiã) có mướn học-đo ngoại ngàn ao rồi đặt wann oau mầu, khai phá cây cây rồi chừng 600 mẫu của 1200 mẫu rừng tràm. Có đường bộ 200 mẫu.

AI muốn xin đến nơi Nguyễn-văn-Phước Agent d'affaire (lạchgiã)

GARAGE TRẦN-DA-NGHIA

Cántho — (Cochinchina)

SỬA CÁC THỦ MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy bơm, máy may, máy viết chữ, máy nói, tủ sắt, v.v.v.

Công việc làm kỹ lưỡng, mau mà giá rẻ.

Có trữ bán vỏ ruột xe hơi, xe kéo và xe máy, máy may hiệu Singer và xe kéo mới.

Dầu nhớt, dầu sống. Bộ phụ tùng xe hơi và xe máy v.v.v.

Lãnh làm sườn nhà và hàng rào sắt.

Tại hàng có sẵn xe hơi để cho mướn đi chơi, cùng bao đi xe. Giá định nói luôn luôn.

CAFÉ RESTAURANT

Hing Hing

Gần nhà hội làng Tân-an

Kính cùng quý ông và quý thầy, tôi mới lập nên hàng bán cơm tây, bánh mì (từ món par plat) ăn món nào thì tính tiền món ấy, tiệm tôi ở ngoài phố gần trường học, ban ngày đồ ăn khác ban đêm đồ ăn khác, có làm đồ ăn khác, hoặc có đám tiệc chi thì tiệm tôi cũng bao lãnh mà nấu.

Vậy quý ông và quý thầy có đi Cántho xin đến tiệm tôi thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

Giá rẻ !!! Giá rẻ !!!

KINH CÙNG QUÍ-VỊ RỒ:

Bản-hiệu mới tiếp đến một kỳ viết đẹp theo tuấn "Parle plume à retenir" à remplacez l'automatique, có máy bằng metal nickel đẹp lắm, không thua gì các hiệu khác.

Giá định bán rẻ, mỗi cây... 0\$60

AI mua nhiều về hầu lại 12 cây, giá chắc là... 0\$50

Thứ viết này không phải xấu mà bán rẻ, cũng là viết của các trường Langsa gửi qua, nếu giữ kỷ cương thì cũng dùng lâu dài.

Kỳ này lại không bao nhiêu; như Quý-Vị cần dùng viết thì đến mua mau mau kẻo hết.

Xin để thư và mandat cho:

M. Trần-dất-Nghĩa
Quản-lý An-Quán An-là Cántho.

TÌNH DUYÊN TÀI HỘI

Số 10

THAI-TƯỜNG-LONG — (CÁNTHO)

(TIẾP THEO)

Khi tôi chợ Gia-dinh thì trời đã tối, ăn tạm một bữa rồi thì một đêm, qua ngày sau tôi vào hươg trạng xây nghe đờ-hà đi thò nói chuyện với nhau rằng: hai mẹ con hai Duyên đã bị bà Tham đuổi ra khỏi nhà rồi, không biết bây giờ thất lạc về đâu, vì nói xóm-sơ bà Tham không ở dân chứa nấp. Thằng An nghe người ta nói người ở của mình làm cơn cơn nạn thì thất kinh, vội vã trở về nhà làng, đem kiếm. Về đến làng nói thăm có người chi; mẹ con hai Duyên bây giờ ở đâu trong nhà bác chủ làng. An lập tức thông báo cho thầy chủ mình thì mời lên nhà bác. Hai Duyên cũng theo theo mà nói: An ơi, nay có xấp xỉ khổ nạn này, như mấy con chó ở trước nghĩa sau

thì giúp tao một thứ.

Thì Duyên bèn thuật hết việc khổ của mình cho thàng An nghe, và trao tiền (tiền bán quả) để nó hãy đi mua lá mà cắt cho nàng một cái trại nhỏ mà ở. Từ đây mẹ con thì Duyên được yên khỏi cơn mưa nắng. Tuy là vậy, song số nàng còn lắm chuyện gian truân; nên khiến cho trong xóm có nhiều bực bực thì Duyên nói-na dăm-thăm thì phải lòng nàng tới lui về-văn. Con An thấy chớ có thể không lo bỏ mà đi, bỏ ban ngày thì đi làm mướn tới về ngủ trước trại của thì Duyên mà ngắm-ngắm các điệu xây dựng, cũng có lúc làm chủ đề xóm lại vào trên ghen nguyệt hoa, bị thàng An làm nhục nên từ đó về sau ít dám leo đến nữa. Hai Duyên mới được yên thân một lúc, đến ngày mới nghĩ đến ngày không đây mà ăn ngủ, dần dần không công hết, lựa là mình tay không. Vậy trong lòng còn vài đồng bạc, phải lo phương (thợ) mà sanh nhai, đến ngày

đây, ăn hết hai đồng bạc này nữa thì cũng là phải khổ.

Nàng tính làm gái cuốn bưng đi bán. Và lại sáng là một người dưng-bà lãnh nghề bán nước nằm bị thiếu tiêu và may khéo lắm; cho nên gọi cuốn của nàng làm đã ngon mà lại sạch-số kỹ-lưỡng, ai thấy cũng muốn ăn; nên nàng bán được đầy đủ độ như mẹ con nó. Lúc đi rảnh ngày giờ ban đêm nàng lại lãnh quần áo của người ta đem về trại mà may mướn. Nàng cần kiệm được ít tháng sau có tiền dư sắm ăn mặc được từ từ hơn hẳn trước.

Nhiều người có cựu từ từ thấy nàng bị bà Tham bắt hại thì thương, nên nàng đi kiện mà đòi sự ăn của cha mẹ nàng để lại, đại gia nhìn như vậy mà chịu nghe. Alai sự việc mất thoi, nàng cũng có an phần thì thường. Xét ra, cha mẹ khoản xóm như chủ thiếu nuôi dưỡng lan khôn, không sinh có đường nghĩa trọng, như cha mẹ vậy. Ngày nào thì có giao thì lấy, hàng không thì

cũng cam chịu, kiện thưa làm chi mang đến chẳng phải; vì phận mình hoàn nạn thì mình phải chịu. Thấy nàng là dưng-bà lòng dạ không khác ai này đều khen ngợi chẳng sai gì nàng nữa.

Nói về hai Trừu, từ lúc bị thàng An đánh lộn một cái đầu riu u đầu, về nhà dưỡng bệnh ít ngày sau lành mạnh, rồi chú chàng cũng không còn, lòng cứ nịch ai nàng Đặng-thì-Duyên hoài không thôi. Đêm ngày nghĩ gắm thăm trông nhớ hai Duyên khấn khứa nhờ vào lòng biết tình mưu kế chỉ cho dưng-gia nàng mới phải làm ước. Ghen chàng nghĩ hết trí thì không thể nên hay hơn là dùng sức ép bằng một phen nữa có lẽ phải xong việc. Chàng ta lưu tâm như thế, đoạn chờ lúc tới nơi mới mướn hai thàng du-côn có sức lực mạnh bạo. Mỗi tên đưa trước cho nam chục đồng bạc, chừng xong việc rồi sẽ thưởng thêm năm chục nữa dưng phải làm như vậy, như vậy..... lại thàng du-côn lãnh bạc, kỳ bực

nhau tối đêm ba mươi rạng mặt trăng một tháng 11 Annam thì khởi việc. Rồi đêm đó thàng An mang giò làm cò, g việc cho người ta rồi, lại không về nhà nghĩ cho sớm như mọi bữa, nó thả lỏng ra chợ dạo chơi, ở nhà Đặng thì-Duyên trông thàng An gần hết canh một kung thấy về, nàng đóng cửa đặc tuồng lặc vào phòng cho nó ngủ, còn nàng thì chong đèn ngồi dựa cửa phòng mà may.

Vừa lúc sáng canh hai, thỉnh bình có hai người về mặt đến thoi thoi cửa vào nhà; hai Duyên tưởng thàng An đã về, vừa mướn mở miệng mà hỏi; song không kịp hỏi bị hai thàng du-côn xông tới mau như chớp, bóp cổ nàng, nhét khăn vào miệng, nàng kêu la không được.

Nàng hết sức dùng vậy cũng không thoát khỏi vì sức lực dưng-bà bạo nhiều bị hai thàng ác dân mạnh bạo quàn nhét vào trong cái mền rồi không thàng ra được.....

(Còn nữa)

